Milan Langer - rozhovory, kritiky, články, ohlasy

27. října 2017 Harmonie Online

Milan Langer a jeho mladý klavír

S Milanem Langerem o Mladém klavíru Pražské konzervatoře i o jeho umělecké a pedagogické práci rozmlouvala Eva Doušová

17.2.2014 Noční Mikrofórum

Milan Langer v pořadu Českého rozhlasu Dvojka s moderátorem a houslovým virtuózem Jaroslavem Svěceným - dva hudebníci o hudbě a lidech kolem ní.

---

200 let Pražské konzervatoře - klavírní oddělení

Hudební rozhledy 8/2010

200 LET PRAŽSKÉ KONZERVATOŘE III
VIII. KLAVÍRNÍ ODDĚLENÍ PRAŽSKÉ KONZERVATOŘE

Z archivu

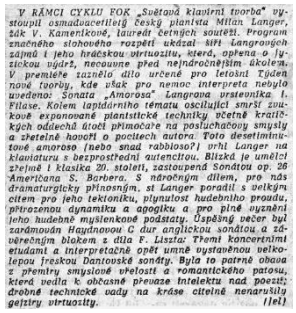

V RÁMCI CYKLU FOK „Světová klavírní tvorba" vystoupil osmadvacetiletý český pianista Milan Langer, žák V. Kamenického, laureát čtvrtých soutěží. Program značného stohodinového rozpětí ukázal síly Langrových zájmů i jeho hráčskou virtuozitu, která, opřena o lyrickou výdrž, necouvne před nejnáročnějším úkolem. V premiéře zazněl dílo určené pro letošní Týden nové tvorby, kde však pro nemoc interpreta nebylo uvedeno: Sonata „Amorosa" Langrova vrstevníka. I. Filase. Kolem lapidárního tématu oscilující smrští zoufalé expanzivně pianistické techniky včetně kratičkých oddechů útočí přímočaře na posluchačovy smysly a třetelně hovoří o poctivosti autora. Foto desetiminutové amorose (nebo snad rabiózo?) orbi Langer na klaviaturu s bezprostřední autenticitou. Blízkě je umělci zejména z klasika 20. století, zastoupený Sonátou op. 26 Američana S. Barbera. S náročným dílem, pro nás dramaturgicky přínosným, si Langer poradil s ohledem citem pro jeho tektoniku, plynulost hudebního proudu, přirozenou dynamiku a agogiku a pro plné vyznění jeho hudebně myšlenkové podstaty. Úspěšný večer byl zakončován Haydnovou C dur anglickou sonátou a závěrečným blokem z díla F. Liszta: Třemi koncertními etudami a interpretačně opět umně vystaněnou velkolepou freskou Dantovské sonáty. Byla to patrně obsaha z přemíry smyslově přetlouť a romantického patosu, která vedla k občasné převaze intelektu nad poezií; drobné technické vady na krásе citelně nenarušily gejzíry virtuozity. (lel)

O svého druhu senzaci se zaslouží další mladý klavírista Milan Langer, jenž svým suverénním a dosti odvážným stržujícím nastudováním objevil a rehabilitoval Druhý klavírní koncert Ludvíka Podéště v premiéře druhé verze dila z roku 1959. Vavřínv pauzi i houslistovi Ivanu Strausovi, jenž „ve velkém stylu" přednesl 2. houslový koncert Jaromíra Bárty a violistovi Lubomíru Malému, jehož jméno je již nerozlučně spjato s Koncertantní hudbou pro violu a smyčce Lubomíra Železného.

Bylo by možné psát i o dalších poctivých výkonech, jež přispěly ke zdaru letošní Přehlídky, chtělí jsme však upozornit především na takové, které tentokrát udávaly této významné události v našem hudebním životě ráz, takové, jež se jevily jednoznačně jako nezastupitelné a proto nejprůkaznější splňující oprávněný požadavek reprezentativnosti. Není náhodou, že společným jmenovatelem těch nejpřesvědčivějších interpretačních projevů byl hluboký prožitek obsahu díla a skutečně zapálený přístup a často i ověřené pojetí řadou předchozích provedení. A jestliže takovéto výkony převažovaly, pak Přehlídka nesporně splnila svůj účel.

PAVEL SKÁLA

Milan Langer

Mistr klaviru

O klavíristovi Milanu Langrovi se říká, že zaujal jedno z čelních postavení mezi našimi mladými umělci. Je to již delší doba, co jsem obdivoval v televizním přenosu komorního koncertu z proslulého respiria jeho interpretaci suity z baletní hudby Stravinského Petrušky. Nyní při poslechu jeho gramofonového debutu v Pantonu si dojem z barevně bohaté, brilantní a strhující hry jen potvrzuji. Vedle Igora Stravinského tu jsou zastoupeni i další klasikové světové hudby první poloviny našeho století, aby Milan Langer ve svých titulech letech ukázal, že mu kredit vynikajícího interpreta této nelehké moderní hudby patří právem. Vedle Bély Bartóka a Sergeje Prokofjeva, které mám na mysli, stojí však za hlavní povšimnutí zejména bravurní pianistický gejzír Sonáty u nás ne tak známého amerického skladatele Samuela Berbera. Langrova repertoárová doména tak došla naplnění i v tomto v pravém smyslu dramaturgickém objevu. Deska, které se dostává nejlepší možnosti vyvozního uplatnění, je svými kvalitami zároveň potvrzením všech cen, které v uplynulých letech pianistu získal, ať už to bylo při soutěžích v Praze, Moskvě a v Bolzanu, v interpretační soutěži ministerstva kultury ČSR, nebo v soutěži Frydrycha Chopina v Mariánských Láznich.

Petr Veber

Sonátový večer Ivana Ženatého a Milana Langera

Jakoby sezóna v Kroku přátel hudby při PKO Olomouc vrcholila a spěla do finále. Asebu — jako tu bývá, či by být měla — ke konci sezóny to nejlepší? Sonátový večer Ivana Ženatého (housle) a Milana Langera (klavír) ve Futurové síle 13. dubna i slibný závěrečný květnový koncert Talichova kvarteta by to mu nasvědčovaly. Leč k pondělnímu koncertu: shoda šťastných okolností svedla dva mladé umělce, velké talenty české hudby (ověřené řadou cen a úspěchů doma i v zahraničí) k spolupráci, jež je třpytivou ozdobou české komorní reprodukční tradice. Oba vybavení dokonalou technikou a nejvyššími ambicemi a přímo poselským muzikantstvím, se v Olomouci zaskvěli a vzbudili oprávněné nadšení.

Náročný sonátový pořad o vedli dílem Beethovenovým op. 21 z roku 1801 Sonatou pro housle a klavír a moll. Téměř všechna Beethovenova díla, vzniklá kolem roku 1800, nesou znaky neklidu i obav z hrozící sluchové choroby. Snad tak a čistě zahleděni do se be poznamenaly i tato díla. Interpreti citlivě postihli atmosféru hudby této se šťastné etapy Beethovenova života. Posloužili-li klasik prostotou i tajuplnou hudbou k rozehrání a „dohrání", už v následujícím op. 58 z roku 1915 Bohuslava Martinů, tedy z uné rozpuštěné doby přerodu Martinů — houslisty v Martinů skladatele, kdy jen silou vůle a touhy se pomocí se dál na tvůrčí cestu, měli oba umělci možnost důstkou výraznějš vystoupit muzikantské drápky na bohatě tvaktovaných partech, sice zástěrka ne otáhlých, ale zřetelně poznamenaných čistým přístěží se vzorem houslové literatury 19. století.

Vrcholnou úrovní večera by lo provedení Sonáty pro housle a klavír op. 58 z roku 1902 Zdeněk Fibicha umělce Viktora Kalabise. Skladba poslucháče nejen oslovuje, ale strhující dravou naléhavostí své výpovědi jej drží v šachu do poslední tónu. Teprve pak si lze vyčichnout. Navíc technické, ta virtuózní nároky, hrou výrazová škála i inovativní sonátový hudební jazyk nás šly v obou sólistech ideální tlumočníky. Jejich spolupráce, vzájemné porozumění pro sebenesli dotaž, stejně jako jednotný tah gradací byly udivující a příhodné. Pozoruhodná byla nadšená reakce vyspělého olomouckého publika, jež rozpoznalo závažnost díla a plně se stotožnilo s mysletkovým bohatstvím tuhou. Klabisovo tvůrčího činu, skvělé dotvořeného oblou pusty. Stejně upřímné tleskalo skladbě závěrečné, již byla Ravelova Sonáta pro housle a klavír z dvacátých let. Tedy opět skladba 20. století, pro jehož hudbu mají oba interpreti mimořádné dispozice. Zde ukázali opět jasou tvář a s nadšením zaujetím, si pohrali s vyleběnou elegancí, nostalgií i brilancí francouzského mistra.

Nadšení úspokojovali štědře nabízejícími přídavkovými transkripcemi (Bizet, Ježek, Lennon), jimiž se sice zavděčili a předvedli odnadilí vděčnému obecenstvu, leč bylo to z úplně jiného, po tak exponovaném sonátovém večeru jakési nečekaného soudku. I když a ťouna trochu zahrál už Ravel. Ivan Ženatý na nich mohl dát zcela volný průchod své, po celý večer jen tušené, ušlechtilé virtuozitě. Koneckonců proč ne, když to umí prezentovat s tak výbornym vkusem a na takové úrovni. ék

Lidová demokracie 5. 1. 1984 *Gramorevue 1/82* *Mladý svět 10/89* *Stráž lidu 1988*

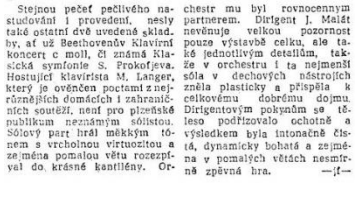

Stejnou pečeť pečlivého nastudování i provedení, nesly také ostatní dvě uvedená skladby, ať už Beethovenův Klavírní koncert c moll, či známá Klasická symfonie S. Prokofjeva. Hostující klavírista M. Langer, který je ověřčen poctami z nejrůznějších domácích i zahraničních soutěží, není pro plzeňské publikum neznámým sólistou. Sólový part hrál měkkým tónem a vrchovou virtuozitou a zejména pomalou větu rozezpíval do krásné kantilény. Orchestr mu byl rovnocennym partnerem. Dirigent J. Malát nevěnuje velkou pozornost pouze výstavbě celku, ale také jednotlivým detailům, takže v orchestru i ta nejmenší sóla v dechových nástrojích zněla plasticky a přispěla k celkovému dobrému dojmu. Dirigentovým pokynům se těleso podřizovalo ochotně a výsledkem byla intonačně čistá, dynamicky bohatá a zejména v pomalých větách nesmírně zpěvná hra.

—jť—

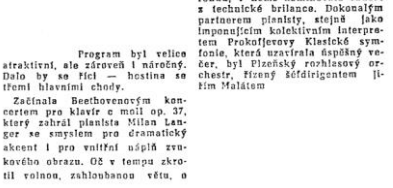

Program byl velice atraktivní, ale zároveň i náročný. Dalo by se říci — hostina se třemi hlavními chody.

Začínala Beethovenovým koncertem pro klavír c moll op. 37, který zahrál pianista Milan Langer se smyslem pro dramatický akcent i pro vnitřní úsplú zvukového obrazu. Už v tempu zkrotil volnou, zahloubanou větu, a to pak popustil uzdu finálnímu rondu, v němž dominovala radost z technické brilance. Dokonalým partnerem pianisty, stejně jako impenujícím kolektivním interpretem Prokofjevovy Klasické symfonie, která uzavírala úspěšný večer, byl Plzeňský státní symfonický orchestr, řízený šéfdirigentem Jiřím Malátem

Znovuobjevitelé tónů

Houslista I. Ženatý a klavírista M. Langer

Plzeňské noviny 16. 11. 1990 *Nová pravda 23. 11. 1990* *Večerní Praha 13. 2. 1989*

Studio I výtečně

Ty tam jsou doby, kdy se k rozhlasovému přijímači dokázala sesednout celá rodina, aby náhodně vzrušovala vážnou hudbu v rytmu běžného koncertu i s příslušnými oddechovými časy na popovídání si. Realizovat dnešních přímých přenosů dobře vědí, že v uspěchané době je — ať chceme nebo nechceme — i vážná hudba činoucí se z éteru vnímána jako kulisa, a proto všechny přenosy utvářejí do co nejbarvitějšího hudebně-slovného bloku. Právě podle toho, jak si v tomto směru počínají, se nejlépe pozná profesionální kvalita toho kterého rozhlasového pořadu. Zcela náhodou (nem 18. srpna vysílchl jeden ze středečních přenosů z vinohradského Studia I Českého rozhlasu — šlo o mozartovsko-schumannovsko-prokofjevovský recitál Milana Langera, repríze premiéry z 1. března t. r. — a přiznám se, že bych bo bez rozpaků klasifikoval na výtečnou. Průvodní komentář, který se odvíjel v rozumném a hlavně přirozeném dialogu Lenky Dohnalové a Martina Koláře, patřil k tomu typu, který zaujme laika i odborníka. Mladý pianista byl představen pouze několika údaji, přesto zapravdu výstižné, vstupní komentáře k jednotlivým skladbám se důsledně vyhnuly jakýmkoli zobecňujícím frázím a během několika desítek sekund dokázaly zasadit hranou hudbu přesně nejen do historického — stylových, nýbrž dokonce interpretačních souvislostí, osvíživšími zajímavými osobními zážitky (například z návštěv Svjatoslava Richtera) Lenky Dohnalové, která v sobě nezapře povšlm muzikoložky s pozoruhodnou poslechovou zkušeností, což bývá vzácné. Pouze závěrečná skladba byla představena trochu konkrétněji. Také rozhovor s hlavními aktérem přenosu, situovaný do kratičké přestávky, toho řekl na malé ploše hodně, ať už máme na mysli interpretův vyhraněný vztah k soudobé hudbě či jeho výrazně negativní odpověď („K tomu se opravdu nedostanu") na záměrně naivně položenou otázku, zdali existuje něco, co si přeluduje nebo poslouchá jen tak pro sebe. Milan Langer sám ukázal v pořadu, že se intenzivně soustředuje i na díla, jež stojí spíše na okraji „velkého" pianistického repertoáru. Kolikrát můžeme například na koncertech slýchat unikátní střihový pás Mozartovy klavírní Fantazie c moll K. 478, Schumannovy Fantazijní kusy op. 12 nebo Prokofjevova 6. klavírní sonáta? Langer interpretuje Mozarta s plnou zvukovostí, nikoli však robustně, což je umělcům, Schumannova hudba zná v jeho podání nezměně podrobně, si moderně rozeklané jaký rondil například od toho, co zde nedávno vyzařovalo z uhlazeně vlčného schumannovského projevu Emanuela Axe!) a v Prokofjevovi, gradovaném do neuvěřitelného Vivace, je zcela ve svém živlu. Vskutku trefný obraz ambiciózního pianisty spojený s poučením. Jen tak dál!

MILOŠ POKORA

K jubileu Klementa Slavického

Životní jubileum, které nelze přehlédnout, oslavil hudebník Klement Slavický. S rovnou zpočátku na klavíristickou a zeměpisnou skladatelskou oblast, zdrženlivá a čistá hudebních umělců a sběratel, Český hudební fond a Sukova společnost, v jejímž čele jubilant stojí. Koncert k šedesátým křídlatým znovu upozornil na řadu hodnoty, které jsme trvale a náležitě do zlatého fondu naší současné hudební kultury.

Moudrost a umělecká maxima však nejsou pro Slavického výsadou pokročilého věku. Už v jeho raných skladbách citíme osobnost, náročnost k sobě i jiným, předvídám k interpretům, kteří se jeho díla ujímají. Slavický jim klade technické nároky vskutku nebývalé, avšak tato vnější skutečnost nijak neznesnějšuje zájem koncertní slávy o jeho hudbu; nesporně proto, že v ní interpreti nalézají víc než jen virtuozitu, totiž i závažný obsah, jehož vyjádření přináší pravé umělecké uspokojení.

Klement Slavický je rodákem z moravského Tovačova a toto skutečnost do značné míry ovlivnila tvářnost jeho tvorby: lidové moravské prvky prorůstají do jeho osobního stylu a jeden čas mu i dominovaly. Ovšem náš autor se nikdy nesnažil k pouhému povrchnímu folklorizování moravský vzory procházely silným osobnostním filtrem a proměňovaly tvůrčí výhní a transformovaly se do nové kvality. Ze skladeb tohoto vzdělaný jsme vyslechli pianový cyklus El, srdéčko moje, dílo s nevšedním citovým nábojem; H. Berezovské jej podala v bohaté škále výrazu (v I. Sorokinem u klavíru). Loňské nápětí jeho deníček v Sušil pro hobaj a klavír (1990), jejíž rozvrnou melodiku a zvukovou pláseň výstižně tlumočili I. Kamiš a L. Holeček.

Také I. Konzervová si skvěle poradila s virtuozními Třemi skladbami pro klavír — jež podala s energií a bravurou, a Ivan Štraus s I. Nácovskou se soustředili na hlaholné pianistický houslové sonáty »Přísežnýrv, věnovaná památce Schweitzerové. Programovým vrcholem večera se stala klavírní sonáta »Zamyšlení nad fi vstenu«, v níž je obsažen celý skladatelův charakter, jeho rozpolcenost, nedotupnost — tvrdý vlcetnost, které musel prokazovat v nelehkých letech, kdy byl pronásoa kan gerou naší hudby. Milan Langer tu podal odpovědný, zažitý a zasvěcený výkon, jeden z dch, které lze označit za firstní.

[km]

●●● soutěže a festivaly ●●●

PETROF

Hudební rozhledy 10/93 *Lidové noviny 1990* *Hudební nástroje 4/93*